

Graviditet

Information för musikalartister,
skådespelare och dansare
verksamma i musikalbranschen

NÄR BERÄTTAS
Våra historier?
graviditets-

Scen & Film
Musikalartistavdelningen

I januari 2021 genomfördes en enkätundersökning där 190 kvinnliga musikalartister fick svara på frågor gällande graviditet och arbete.

Svaren visade att ungefär 25 procent har blivit illa bemötta vid ett eller flera tillfällen när de varit gravida och hela 67 procent har övervägt att inte skaffa barn på grund av sitt yrke.

Som ett första steg i att förändra den otrygghet som finns hos många kvinnliga musikalartister gällande graviditet har vi sammanställt information med syfte att sprida kunskap och stärka gravidas rättigheter.

Uppgifterna i denna lathund är uppdaterade 2021-11-23.

Viktiga begrepp att förstå

Det är inte alltid enkelt att förstå det välfärdssystem som finns i Sverige. Speciellt inte då skyddsnät och rättigheter sällan är uppbyggda för den som jobbar inom ett frilansyrke. Men trots det är det vår rätt att ta del av välfärden, vi ska bara lära oss hur. Därför är det viktigt att förstå de nyckelbegrepp som är aktuella vid graviditet och föräldraskap.

Observera! Följande råd är generella, du behöver alltid kontakta relevant instans (Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen eller din a-kassa) för att få veta vad som gäller för just dig och din situation.

SGI - sjukpenninggrundande inkomst

Din SGI används för att räkna ut hur mycket du kan få i ersättning när du har föräldrapenning eller sjukpenning. Den beräknas av Försäkringskassan och ligger till grund för hur mycket pengar du kan få, om du till exempel blir sjuk eller ska vara föräldraledig. Hur hög din SGI är beror på din årsinkomst från arbete.

Observera att stipendier inte ingår i din årsinkomst. Du har rätt till en SGI om du tjänat eller förväntas tjäna 11 424 kr per år. Du ska också ha arbetat eller förväntas komma att arbeta i minst sex månader i följd, eller ha perioder av arbete som återkommer varje år. Är du företagare beräknas din SGI på olika sätt beroende på vilken typ av företagsform du har.

- Har du ett aktiebolag beräknas din SGI på den lön som du tar ut från ditt företag.
- Har du enskild firma, handelsbolag eller kommanditbolag, så beräknas din SIG utifrån ditt företags resultat efter avdrag och före skatt.
- Är du så kallad kombinator beräknas din SGI både på din lön och din arbetsinkomst från företaget.
- Om du har ett företag som du registrerade för mindre än 36 månader sedan kan du, oavsett bolagsform, ha rätt till ett så kallat uppbyggnadsskede. Det innebär att Försäkringskassan räknar ut din SGI utifrån vad en anställd med samma arbetsuppgifter, utbildning och erfarenhet skulle ha fått. Det är Försäkringskassan som avgör om du har rätt till ett uppbyggnadsskede.

SGI-skydd

- Bästa sättet att skydda sin SGI är att skriva in sig på arbetsförmedlingen första dagen som arbetssökande.
- Du som är gravid har rätt att gå ner i arbetstid eller sluta arbeta helt under de sista sex månaderna av din graviditet, utan att din SGI sänks.
- När ditt barn är under 1 år och du är helt eller delvis föräldraledig är din SGI skyddad, oavsett om du tar ut föräldrapenning eller inte.
- När ditt barn fyller 1 år och du är helt föräldraledig från ditt arbete kan du skydda din SGI genom att ta ut minst fem hela föräldrapenningsdagar per vecka. Om du inte skyddar din SGI när barnet fyller ett år, kommer din SGI att räknas om och motsvara din aktuella inkomst. Det betyder att din SGI sänks omdu arbetar i en lägre omfattning än före föräldraledigheten.
- Har du arbetat i minst 6 månader innan du blev arbetslös är din SGI skyddad i 3 månader. För att behålla din SGI efter det, måste du anmäla dig på Arbetsförmedlingen som arbetssökande och aktivt söka arbete.

Försäkringskassan

Försäkringskassan är den myndighet som fattar beslut om SGI, föräldrapenning och andra sociala förmåner som till exempel bostadsbidrag. Kontakta Försäkringskassan för att få information om vad som gäller för just dig och din situation när du väntar barn och/eller planerar att vara föräldraledig. Läs mer om SGI, föräldrapenning m.m. på:

<https://www.forsakringskassan.se/privatpers/foralder>

På Försäkringskassan hittar du en väntabarnguide: <https://bit.ly/3E7MfqD>

Graviditetspenning

Du som är gravid kan ha rätt till graviditetspenning om du har ett fysiskt ansträngande arbete eller har en riskfylld arbetsmiljö, och din arbetsgivare inte kan omplacera dig till andra arbetsuppgifter. Du kan ha rätt till graviditetspenning 60 dagar före beräknad förlossning om du

- inte kan bli omplacerad av din arbetsgivare till ett lättare eller mindre riskfyllt arbete. (Gäller bara anställda och inte egenföretagare.)
- inte kan arbeta för att du har ett fysiskt ansträngande arbete eller har risker i arbetsmiljön.
- går miste om arbetsinkomst. Du kan få graviditetspenning på 25 procent, 50 procent, 75 procent eller 100 procent.
- är försäkrad i Sverige. Det är du oftast om du bor eller arbetar här.
- har en sjukpenninggrundande inkomst, SGI.

Din graviditetspenning uppgår till knappt 80 procent av din lön, men högst 759 kronor per dag. Du som är egenföretagare kan inte själv intyga att du inte kan arbeta på grund av risker i arbetsmiljön, utan det måste en arbetsmiljöspecialist göra.

Föräldrapenning

Föräldrapenning är pengar du får för att kunna vara hemma med ditt barn i stället för att arbeta, söka arbete eller studera. Du kan börja ta ut föräldrapenning 60 dagar innan din beräknade förlossning. Föräldrapenning beräknas på din SGI, men du får minst 250 kronor per dag i föräldrapenning.

Utöver föräldrapenningen du får från Försäkringskassan kan du ha rätt till extra ersättning direkt från din arbetsgivare om du arbetar på institutionsteater. Om du har arbetat eller arbetar på privatteater, fria grupper för dans eller teater där arbetsgivaren har kollektivavtal kan du ha rätt till det som kallas FPT (föräldrapenningtillägg). Du ansöker själv om den ersättningen hos AFA försäkringar.

10 dagar vid barns födelse

I samband med barnets födelse, kan den förälder som inte är gravid vara ledig för att vara med vid förlossningen, lära känna barnet och vara ett stöd.

Kollektivavtal

Kollektivavtal är ett avtal mellan ett fackförbund och en arbetsgivare. Avtalet styr löner och övriga anställningsvillkor för dig som arbetstagare. Kollektivavtalet styr vad som gäller på arbetsplatsen. Avtalen ser olika ut på olika arbetsplatser och inom olika branscher. Observera att alla arbetsgivare inte har kollektivavtal. Läs mer och ladda ned ditt kollektivavtal på fackförbundets Scen & Films hemsida: <https://scenochfilm.se/kollektivavtal/scenomradet/>

Rätten att vara föräldraledig

Föräldraledighet innebär tjänstledighet enligt föräldraledighetslagen. Rätten att vara föräldraledig omfattar alla arbetstagare oavsett anställningsform. Om du vill utnyttja din rätt till föräldraledighet ska du anmäla det till arbetsgivaren minst två månader före ledighetens början eller om så inte kan ske, så snart som möjligt.

Arbetsgivaren behöver inte bevilja din föräldraledighet utan det räcker med att du meddelar att du ska vara föräldraledig.

Bäst är om du anmäler detta skriftligt till arbetsgivaren, till exempel per mejl.

Du som är anställd och har ett barn som är under 18 månader har rätt att vara helt ledig från ditt arbete, utan krav på att ta ut föräldrapenning från Försäkringskassan. När ditt barn är över 18 månader har du rätt att vara ledig i samma omfattning som du tar ut föräldrapenning.

Missgynnad på grund av graviditet/föräldraledighet

En arbetsgivare får inte missgynna en arbetssökande eller en arbetstagare av skäl som har samband med föräldraledighet. Om du tror att du blivit missgynnad eller diskriminerad med anledning av att du är gravid eller ansökt om föräldraledighet kan du som är medlem kontakta Fackförbundet Scen & Film.

FAQ

Fråga

När jag var på en arbetsintervju frågade arbetsgivaren om jag var gravid eller tänkte bli gravid inom kort. Får de göra så?

Svar: Det är inte olagligt att ställa frågor om sådant som graviditet, sexuell läggning och religiös tillhörighet under en anställningsintervju. Men om du svarar på frågan och sedan nekas anställning är det upp till arbetsgivaren att bevisa att svaret på frågan inte var anledningen till att du inte fick jobbet. Ställer arbetsgivaren sådan frågor har du ingen skyldighet att svara på dem.

Fråga: När är jag som arbetstagare skyldig att berätta för min arbetsgivare om min graviditet?

Svar: Du ska anmäla till din arbetsgivare att du vill vara föräldraledig senast 2 månader i förväg.

Fråga: Om jag upplever att jag har blivit diskriminerad på mitt arbete på grund av min graviditet eller mitt föräldraskap, var kan jag vända mig för att få hjälp?

Svar: Om du arbetar på en institutionsteater kan du kontakta de lokala fackliga representanterna för att få hjälp. Du kan också kontakta Scen & Films medlemsrådgivning så får du hjälp med att reda ut vad som kan göras.

Fråga: Min arbetsgivare vill omplacera mig på grund av att min rollkaraktär inte kan se gravid ut, får de göra så?

Svar: Arbetsgivaren bestämmer vem som gör vad på arbetsplatsen. Innan din arbetsgivare kan omplacera dig måste hen förhandla med facket.

Fråga: Kan arbetsgivaren bestämma att man ska sjukskrivas om man inte kan utföra "original"-uppgifterna?

Svar: Din arbetsgivare kan aldrig sjukskriva dig, det är din läkare som sjukskriver dig. Om du av medicinska skäl inte kan utföra dina ordinarie arbetsuppgifter ska arbetsgivaren i första hand undersöka möjligheterna för att omplacera dig.

Kontakt Scen & Film

Musikalartistavdelningen

musikalartistavdelningen@scenochfilm.se

Juridisk medlemsrådgivning

08 - 441 13 00 (Telefontid mån-fre, kl. 9.00 - 12.00)

medlemsradgivning@scenochfilm.se

Frågor om medlemskapet

08 - 441 13 00 (Telefontid mån-fre, kl. 9.00 - 12.00)

medlemskap@scenochfilm.se

www.scenochfilm.se

[instagram.com/scenochfilm](https://www.instagram.com/scenochfilm)

[facebook.com/scenochfilm](https://www.facebook.com/scenochfilm)

twitter.se/scenochfilm_

NÄR BERÄTTAS
Våra historier?
graviditets-

Scen & Film
Musikalartistavdelningen